

2023 – Heydər Əliyev İli

birlişdirir. Baş xiyabanın eni 53 metr, uzunluğu isə 1400 metrdir.

Parkda Azərbaycanın dövlət xadimlərinin heykəl və büstləri var. Kompleksdə Nizami Gəncəvinin, Məhsəti Gəncəvinin, Mirzə Şəfi Vazehin, Səməd Vurğunun və başqalarının heykəl və büstləri də var.

Zəfər tağı kompleksin girişindədir. Tağ 15 iyun – Azərbaycan xalqının milli qurtuluş gününün rəmzi olaraq ucaldılıb. Eni 20, uzunluğu 50, hündürlüyü isə 38 metr olan Zəfər tağının, ətrafı seyr etmək üçün 30 metr hündürlüyündə meydançası var.

Heydər Əliyev Mərkəzi perimetr boyunca səkkizbucaqlı sütunlarla əhatə olunub. Üçmərtəbəli mərkəzdə şüşədən günbəz quraşdırılıb. Günbəzdə Azərbaycanın

Kompleksdə amfiteatr, İncəsənət Muzeyi və süni göl də yerləşir. Amfiteatr ən azı 3 min 500 tamaşaçı tutumuna malikdir. Süni göl isə Heydər Əliyev Parkında mərkəzi küçənin cənub-qərbində, memoriala gedən yolda yerləşir və 30 hektar sahəni əhatə edir. İncəsənət Muzeyində tanınmış rəssamların müxtəlif əl işləri və digər sənət nümunələri nümayiş etdirilir.

Qeyd edək ki, Azərbaycan Respublikasının Prezidenti İlham Əliyev də ulu öndərin ənənəsini davam etdirərək Heydər Əliyev Mərkəzinin qarşısında çinar ağacı əkməmişdir. 2014-cü il, yanvarın 21-də Park kompleksi haqqında danışarkən dövlət başçımız demişdir: “Biz bu

Düz iki il bundan əvvəl – 2012-ci il yanvarın 21-də bu parkın təməl daşı qoyulmuşdur. Gözəl təsadüfdür ki, düz iki ildən sonra biz parkın və möhtəşəm mərkəzin açılışını qeyd edirik. Bu parkın və mərkəzin yaradılması çox böyük hadisədir. Möhtəşəm mərkəz ulu öndərin xatirəsinə gözəl abidədir, burada ulu öndərin həyat və fəaliyyətinin bütün anları, bütün mərhələləri əks olunub. Eyni zamanda, istənilən beynəlxalq tədbirin keçirilməsi üçün də gözəl imkanlar var.

Dünyada bir neçə böyük park var ki, onlardan biri də Gəncə parkıdır. Dünyanın 5 ən böyük parkı arasında artıq Gəncə parkı da var. Bu, əlbəttə ki, bizim hamımızı – neinki

“Mənə çinar gətirin, çinar ucalıq rəmzidir!”

– Mənə çinar gətirin. Çinar ucalıq və əbədlilik rəmzidir. Mən Gəncədə çinar ağacı əkəcəyəm...

Hamı duruxmuşdu. Çünki Heydər Əliyev “Xatirə parkı”nda əkmək üçün ona gətirilən şam ağacı tingini bir kənara qoyub bu sözləri demişdi.

Qərribə bir çaşqınlıq yaranmışdı. Amma təşkilatçılar tez də vəziyyətdən çıxıb bilməmişdilər. Çinar tingi gətirilmişdi. Heydər Əliyev tingi alıb ehməlcə çalaya salmış, tələsmədən, səliqə ilə üstünü torpaqlamış, dolu su vedrəsini götürüb sulamışdı. Sonra da ətrafına toplaşmış gəncəlləri mehriban nəzərləri ilə süzərək: “Gəncəyə çinar yaraşır” – deyib gülümsəmişdi...

Bu unudulmaz mənzərə düz 42 il əvvələ, 1980-ci il dekabrın 16-na təsadüf edir. Onda Heydər Əliyev Azərbaycan Kənd Təsərrüfatı İnstitutuna (indiki Azərbaycan Dövlət Aqrar Universiteti) “Şərəf nişanı” ordenini təqdim etmək üçün Gəncəyə gəlmişdi. Eyni zamanda, məqsədi özünün təşəbbüsü və göstərişi ilə şəhərin “Quru Qobu” deyilən boş bir düzənliyində salınması nəzərdə tutulan və sonralar “Xatirə parkı” adlandırılacaq əraziyə gedərək oradakı vəziyyətlə tanış olmaq və təbii ki, ağac əkməklə nəhəng bir parkın bünövrəsini qoymaq olmuşdu.

...Həmin ağacın yanında yam. Qollu-budaqlı, əzəmətli, kölgəsində artıq eyni vaxtda 30-40 nəfərin sərirləyə biləcəyi bir çinardır.

İndi bura daha “Xatirə parkı” deyil, Gəncənin Heydər Əliyev Park-kompleksi adlandırılır. Amma gəncəllərin əksəriyyəti bura “Heydər Əliyevin xatirə” parkı deyirlər. Əzəmətli bir kompleksdir. Öz böyüklüyünə görə dünyanın 5 parkından biridir. Təsəvvür edin ki, kompleksin hər görməli yerində çox yox, cəmi 5 dəqiqə dayanmaq üçün sənə ən azı bir ay gecə-gündüz burada olmaq lazımdır.

Kompleksdə nələr yoxdur! Ümumi sahəsi 450 hektar olan bu unikal parkın ərazisində İncəsənət Muzeyi, amfiteatr, süni göl yaradılmış, parkın girişində Zəfər tağı inşa olunmuşdur.

Parkda 2012-ci ildə yenidənqurma işlərinə başlanılmışdır. Park-kompleksinin açılışı isə 2014-cü il yanvarın 21-də başlanmışdır. Parkda 350 mindən çox ağac və bəzək bitkisi əkilmişdir. Bu ağacların əksəriyyətini Şərqi çinarı, şam, küknar, cökə, meyvə ağacları və müxtəlif bəzək bitkiləri təşkil edir. Parkın ərazisini Baş xiyaban

xaritəsi əks olunub. Heydər Əliyev Mərkəzi 4 mərtəbədə ibarətdir. Burada Heydər Əliyev Muzeyi fəaliyyət göstərir.

möhtəşəm Heydər Əliyev Mərkəzinin açılışına toplaşmışıq. Bu gözəl hadisə münasibətilə sizi və bütün gəncəlləri ürəkdən təbrik edirəm.

gəncəlləri, bütün Azərbaycan xalqını sevindirir. Çünki boş ərazidə iki il ərzində belə möhtəşəm parkın,

mərkəzin yaradılması gəncəllərin öz diyarına olan məhəbbətinin təzahürüdür.

Burada bundan sonra da abadlıq işləri aparılacaqdır. Minlərlə, bəlkə də on minlərlə ağac əkilmişdir və bu ağaclar getdikcə böyüyəcək, yeni ağaclar əkiləcək, yeni yaşayış binaları tikiləcəkdir. Gözəl bir göl, amfiteatr yaradılıb. Yeni bu, doğrudan da, bir möcüzədir.”

...Bəli, cənab Prezidentimizin dediyi kimi bu bir möcüzədir və bu möcüzənin bünövrəsini atası, xalqın qəlbində yalnız xoş xatirəsi qalan Heydər Əliyev qoymuşdur. Bu park əbədidir, gələcək nəsillərə elə bir yadigarıdır ki, heç nə ilə əvəz oluna bilməz. Ulu öndərin yuxarıda təsvir etdiyim ağac əkdüyü anı hamı kimi kənardan seyr edən, uzun illər Aqrar Universitetdə işləyən Nüsrət Hüseynov maraqlı bir epizodu yada salır:

–Heydər Əliyev çinarı əkib ətrafa toplaşanlara baxarkən birdən gözü adamların arasında bizim institutun dosenti, mərhum şair Rübail Allahverdiyevə sataşdı. Dedi ki, “Rübail, sən Nizami, Gəncə və çinar haqqında Nizami Poeziya günündə söylədiyən şeir bax, indi lap yerinə düşür. Bəlkə onu burada da deyəsen”.

Rübailə sanki dünyanı bağışladılar. Bir qədər həyəcanlansa da böyük bir şövqlə həmin şeiri oxudu:

**Kəpəz Gəncəmin söz heykəlidir,
Göygöl qəlb aynası, safdır, incədir.
Çinar Nizamının öz heykəlidir,
Harda çinar varsa, ora Gəncədir!**

...Heydər Əliyev təbiətin vurğunu olub, yaşillığı sevib, məhrini ucalığa–

çinarlara, sərvi ağaclarına salıb və beləcə özü də bu nəhəng şəxsiyyət kimi zirvələrə ucalıb.

Nəhəng Park-kompleks hər zaman cəlbədidir, qonaqlı-qaralır. Günün hansı vaxtı getsən, bura adamlarla doludur. Payızda da, qışda da bahar ömrü yaşayan parkın ərazisindəki məşhur çinar alleyası sanki möhtəşəmliyin, gözəlliyin nümunəsidir. Park-kompleksin zəngin bitki örtüyü var və burada dünyanın ən nadir ağaclarına, güllərinə, çiçəklərinə rast gəlmək olar. Çinar ağaclarının ən nadir növləri də buradadır. Bəlkə də çoxunuz bilmirsiniz ki, Gəncədəki bu möhtəşəm parkda 20 növə yaxın müxtəlif çinar növü yetişdirilib.

Ümumiyyətlə, Gəncəni çinarsız, çinarı Gəncəsiz təsəvvür etmək olmur. Çinar ağaclarına Gəncənin hər yerində – parklarda, yol kənarlarında, digər ərazilərdə rast gəlmək olar. Özü də bu çinarlar çox böyük, qollu-budaqlı olur. Bəlkə də buna görə Gəncə çinarları “Xan çinarı” adlandırılır. Gəncədəki Şərqi çinarları isə şəhərin rəmzi hesab edilir. Ona görə Ulu öndər Gəncədə “mənə çinar gətirin” deyərək heç şübhəsiz, bunları nəzərdə tutmuşdu.

...Gəncədə ulu öndərin hər addımında xoş izləri, xatirələri yaşayır. Sizə söylədiyimiz xatirə yüzllər epizoddan biridir. Çalışacağıq ki, dahi şəxsiyyətin 100 illiyi ərəfəsində bunların bir çoxu haqqında söhbət açaq, gəncəllərin xatirələrini yazaq...

**Hamlet QASIMOV,
“Xalq qəzeti”nin
bölgə müxbiri**